

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ortv Ac Progressv Artis Typographicae Dissertatio Historica

Mallinckrodt, Bernhard von

Coloniae Agrippinae, 1640

Prooemium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11780

DISCURSUS
SIVE

DISSERTATIO

de

ARTIS TYPOGRAPHICÆ

Inuentione.

LEBRIS & famigerata inter quosdam mā-
gni nominis in republ. literaria viros contro-
uersa est, de impressoriæ artis inuentione,
maximè quo ad authorem & locum, tum
ipsum quoque tempus, quo primitus in lucem
edita fuit, de quibus omnibus, alijsque huius
artificij circumstantijs & connexis, diuersæ
extant diuersorum sententiæ & traditiones,
quas in veritatis eiusque amantium gratiam
post alios, qui idem ante hac tractarunt argu-
mentum, aliquantò penitius ad examen ac trutinam reuocare, & operæ
pretium & eruditorum curâ dignum censeo, eâque de causâ non pigebit
horulas aliquot huic rei dicere. Quid enim magis cōuenire possit homini
literis dedito & librorum curioso, quam id seriò agere, ne de tam præclari
& profus diuini artificij veris & genuinis repertoribus dubitare deinceps
ipsemet alijsque possint, Diuinum inquam hoc artificium censeo, quo
de cætero cautum & prouisum est, ne vel temporum iniuria, vel quicunque
alius casus lucubrationes doctorum hominum intercipiat, & postero-
rum notitiæ inuideat, quod plerisque retrò authoribus accidisse, æternum
lugemus, qui bonas litteras æstimamus. Vt autem sine prologi prolixitate
rem ipsam aggrediar, breuiter recensentur quorundam opiniones,
qui vel Germanis inuentæ huius artis gloriam inuidentes, ad externos il-
lam deferunt, vel alios eidem inuentores, alia loca in ipsa Germania
assignant,

Propositio.

A

2
DISSERTATIO
assignant, vt deinceps Harlemensium cum Moguntinis serotinam con-
trouersiam accuratius expendamus. Horum enim litris si non dirimendæ,
saltem examinandæ ergò, potissimum hoc quicquid laboris est impensum
esto.

CAPVT PRIMVM.

Diuersæ opiniones de Inuentione Typogra- phia, deque illis iudicium.

1. Satur-
nus.

2. Chinē-
ses.

PRincipio igitur antiquissimum hoc typorum inuentum facit Pompo-
nius Lærus, qui Saturno illud tribuit autoritate falsò accepti & ex-
plicati loci è S. Cypriani de Idolis libro desumpti, qui talis est: *Saturnus li-
teras imprimere & signare nummos in Italia primus instituit.* Astipulatur
Pomponij sententiæ, quamuis eius nominatim non meminerit, Gilbertus
Cognatus libro 3. Syluæ narrationum, ita enim pag. 244. *Saturnus falcis in-
uentor,* inquit, *literas etiam in Latium intulit, easque imprimere docuit, teste Cypria-
no martyre. Denique signare nummos in Italia primus instituit, quæ Latium de late-
bra eius nomen accepit, & rusticitatis cultor fuit, vnde falcem gerens pingitur.* Eadē
fere de literarum impressione repetit pag. 278. qui locus infra reddendus
est. Alij, inter quos principes sunt Iouius & Hieron. Oforius lib. 11. de re-
bus gestis Emanuelis Lusitaniz regis ad Chineses huius artis repertio-
nem deferant, quos longe ante quam apud Europæos innotesceret libros
impressisse, licet diuerso à nostris moribus ritu contendunt, quâ de re li-
bet luculentum Angel. Rocchæ locum adscribere ex appendice operis de
Bibliothecâ Vaticanâ. *Quamuis autem impressoria huius generis ars in Europa
anno à partu Virginis 1442. fuerit inuenta, vt multi scribunt, eam tamen in magno
Sinarum regno, ante annos plus minus, bis mille in vsu fuisse, atque nunc esse accepti à
multis, qui mihi diu vixerunt, & præsertim à Michael Rogerio Neapolitano Sac. lesu,
qui cum vndecim annos ad Christianam fidem propagandam eo in regno vitam
duxerit, nunc Romam ab eius regni incolis missus, ait se legisse libros verbis &
characteribus Siniacis impressos ante Saluatoris nostri aduentum annos circiter
quadringentos. Typographica vero ars, quæ dicto in regno exercetur, distat à
nostrâ: ea enim non habet characteres ex plumbo ac stanno conflatos, quibus vtuntur
nostrates, sed in tabulis insculptos, quales nos interdum effingimus, cum figuras in ta-
bulis ligneis vel laminis æreis incidendas curamus, & alia id genus permulta. Nec-
dum*